

REGOLAMENT (KE) Nru 1108/2009 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tal-21 ta' Ottubru 2009

li jemenda r-Regolament (KE) Nru 216/2008 fil-qasam tal-ajrudromi, il-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru u li jhassar id-Direttiva 2006/23/KE

(Test b'relevanza ghaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 80(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura kif stipulata fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

(1) Fil-Komunikazzjoni tal-15 ta' Novembru 2005 lill-Kunsill, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni bl-isem — "L-estensjoni tal-missjonijiet tal-Aġenzija Ewropea ghas-sikurezza tal-ajru — Aġenda għall-2010", il-Kummissjoni habbret il-hsieb tagħha li progressivament testendi l-kompiti tal-Aġenzija tas-Sigurtà tal-Avjazzjoni Ewropea ("l-Aġenzija"), fil-perspettiva ta' "approċċ totali tas-sistema" ghas-sikurezza u l-interoperabbiltà tal-ajrudromi/ajruporti, is-Servizzi tan-Navigazzjoni tal-Ajru ("ANS") u l-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru ("ATM").

(2) It-tkabbir kontinwu tal-avjazzjoni fl-Ewropa iwassal għal bosta sfidi, partikolarment fir-rigward tal-fatturi ta' sikurezza ewlenin tal-ajrudromi u l-ATM/ANS. Għalhekk, jehtieġ li jiġu stabbiliti miżuri neċessarji ta' taffija tar-riskju sabiex tiġi żgurata s-sikurezza permezz ta' approċċ regolatorju olistiku armonizzat madwar l-Istati Membri.

(3) Il-kisbiet tal-inizjattiva tas-sema uniku Ewropew għandhom jiġu kkumplementati mill-element tas-sikurezza armonizzat li għandu jiġi applikat lill-ajrudromi u lill-ATM/ANS. Għal dan il-ghan, il-qafas reogolatorju adattat ghas-sikurezza għandu wkoll jiġi żviluppat fir-rigward tat-tixrid ta' teknoloġiji godda f'dan il-qasam.

(4) Il-Komunità għandha tistipula, b'mod konformi mal-istandards u l-prassi rakkomandata stipulata fil-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, iffirmata f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944 ("il-Konvenzjoni ta' Chicago"), rekwiziti essenzjali għall-prodotti, partijiet u tagħmir ajrunawtiċi, ajrudromi u l-forniment ta' ATM/ANS; rekwiziti essenzjali applikabbli għall-persuni u l-organizzazzjonijiet involuti fl-operat tal-ajrudromi u fil-fornitura tal-ATM/ANS; u rekwiziti essenzjali applikabbli għall-persuni u l-prodotti involuti fit-taħriġ u t-testijiet mediċi tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru. Il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tiżviluppa r-regoli neċessarji ta' implimentazzjoni relatati.

(5) Meta wiehed iqis li servizzi li jikkonsistu fl-origini u l-ipproċessar tad-data u l-iffommattjar u t-tqassim tad-data għall-iskop tal-avjazzjoni tal-ajru huma differenti mill-ANS kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jippreskrivi l-qafas għall-holqien tal-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament qafas) ⁽⁴⁾, il-Kummissjoni għandha tiżviluppa rekwiziti speċifiċi adottati għal servizzi bħal dawn.

(6) Ma jkunx xieraq li l-ajrudromi kollha jkunu soġġetti għal regoli komuni. B'mod partikolari, huma biss l-ajrudromi li mhumiex miftuħa għall-użu pubbliku u l-ajrudromi użati prinċipalment għat-tajran rikreattiv jew li jservu trasport tal-ajru kummerċjali li ma jkunx skont proċeduri ta' titjir bl-istrumenti u b'runways lixxi ta' inqas minn 800 metru li għandhom jibqgħu taħt il-kontroll regolatorju tal-Istati Membri, mingħajr l-ebda obbligu taħt dan ir-Regolament fuq Stati Membri oħra li jirrikonoxxu arrangamenti nazzjonali bħal dawn. Madankollu, għandhom jittiehdu miżuri proporzjonati mill-Istati Membri biex ikabbbru b'mod generali l-livell tas-sikurezza tal-avjazzjoni rikreattiva u tat-trasport tal-ajru kummerċjali kollu. Il-Kummissjoni teżamina mill-ġdid fil-waqt xieraq it-twessigh tal-ambitu tal-applikazzjoni għall-ajrudromi li bħalissa huma esklużi b'mod modulari, u billi jitqies bis-shih l-impatt li dan jista' jkollu fuq ajrudromi bħal dawn.

⁽¹⁾ ĠU C 182, 4.8.2009, p. 50.

⁽²⁾ ĠU C 120, 28.5.2009, p. 52.

⁽³⁾ L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tal-25 ta' Marzu 2009 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u d-Deċiżjoni tal-Kunsill tas-7 ta' Settembru 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 1.

- (7) Meta wiehed iqis il-varjetà kbira ta' ajrudromi u l-livell għoli ta' individwalità tal-infrastrutturi u tal-ambjenti tagħhom, ir-regoli ta' sikurezza komuni fl-ajrudromi għandhom jipprovdu għall-flessibilità meħtieġa għall-konformità speċifika, permezz ta' bilanċ adegwat bejn regoli ta' implimentazzjoni, speċifikazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni u mezzi aċċettabbli ta' konformità. Dawn ir-regoli għandhom ikunu proporzjonati għad-daqs, għat-traffiku, għall-kategorija u għall-kumplessità tal-ajrudrom u n-natura u l-volum ta' operazzjonijiet fuqu, biex b'hekk tkun evitata burokrazzija bla bżonn u pizizzjiet ekonomiċi b'mod partikolari għal ajrudromi iżgħar li jnvolvu biss traffiku limitat hafna tal-passiġġieri.
- (8) L-infrastruttura u l-operazzjonijiet tal-ajrudromi għandhom jiġu ċertifikati permezz ta' ċertifikat uniku. Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jiċċertifikaw l-infrastruttura u l-operazzjonijiet tal-ajrudrom separatament f'dak il-każ, iċ-ċertifikati għandhom jitqassmu mill-istess awtorità. L-operaturi ta' aktar minn ajrudrom wiehed li jkunu stabbilew funzjonijiet ċentrali xierqa jistgħu jitolbu ċertifikat uniku, li jkopri l-operazzjonijiet u l-ġestjoni fl-ajrudromi kollha taħt ir-responsabilità tagħhom.
- (9) Prodotti, partijiet u tagħmir ajrunawtiku, ajrudromi u t-tagħmir tagħhom, operaturi involuti fit-trasport kummerċjali bl-ajru u fl-operat tal-ajrudromi, sistemi u fornituri ATM/ANS, kif ukoll bdoti u kontrolluri tat-traffiku tal-ajru, u persuni, prodotti u organizzazzjonijiet involuti fit-taħriġ u t-testijiet mediċi tagħhom, għandhom ikunu ċertifikati jew liċenzjati ladarba jkunu nstabu konformi mar-rekwiżiti essenzjali stipulati mill-Komunità skont l-istandards u l-prassi rakkomandati stipulati mill-Konvenzjoni ta' Chicago. Il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tiżviluppa r-regoli neċessarji tal-implimentazzjoni sabiex jiġu stabbiliti l-kundizzjonijiet għall-hruġ taċ-ċertifikat jew il-kundizzjonijiet għas-sostituzzjoni tiegħu b'dikjarazzjoni ta' kapaċità, filwaqt li jitqiesu r-riskji assoċjati mat-tipi differenti ta' operazzjonijiet jew servizzi.
- (10) Ir-regoli ta' implimentazzjoni relatati maċ-ċertifikazzjoni tad-disinn, manifattura u manutenzjoni tas-sistemi tal-ATM/ANS u l-kostitwenti kif ukoll għall-organizzazzjonijiet li jaħdmu fid-disinn, il-manifattura u l-manutenzjoni għandhom biss jiġu stabbiliti meta relatati ma' kwistjonijiet kritiċi ta' sikurezza identifikati wara studju ta' valutazzjoni ta' impatt dettaljat.
- (11) Il-Kummissjoni bi hsiebha tibda xogħol, fiż-żmien xieraq, fuq eżami tal-fattibilità u l-htieġa tal-introduzzjoni ta' korpi akkreditati għaċ-ċertifikazzjoni ta' sistemi tal-ATM/ANS u evalwazzjoni tal-għażliet u l-impatti kollha possibbli. Il-Kummissjoni tista', jekk ikun xieraq, tagħmel proposta għal aktar revizzjoni tar-Regolament ibbażata fuq valutazzjoni shiħa ta' impatt.
- (12) Skont is-sistema istituzzjonali tal-Komunità, l-implimentazzjoni tal-liġi Komunitarja hija primarjament ir-responsabilità tal-Istati Membri. Il-kompiti taċ-ċertifikazzjoni meħtieġa minn dan ir-Regolament u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu għandhom għalhekk jiġu esegwiti fl-livell nazzjonali. F'ċerti każi definiti b'mod ċar, madankollu, l-Aġenzija trid ukoll tingħata s-setgħa li ttwettaq kompiti ta' ċertifikazzjoni kif speċifikati fir-Regolament. L-Aġenzija għandha, għall-istess raġuni, tithalla tiegħu l-mizuri meħtieġa marbuta mal-oqsma koperti minn dan ir-Regolament meta dan ikun l-aħjar mod biex tiġi żgurata l-uniformità u jiġi ffaċilitat il-funzjonament tas-suq intern.
- (13) Ir-regoli tal-implimentazzjoni li għandhom jiġu żviluppati mill-Aġenzija fil-qasam tal-ATM/ANS għandhom jiġu ppreparati f'konformità mar-riżultati tal-proċess ta' konsultazzjoni tal-Aġenzija fuq bażi li għandha tkun adottata għal partijiet interessti godda, u mibnija skont id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, ir-Regolament (KE) Nru 550/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni tal-ajru fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament dwar il-forniment ta' servizzi) ⁽¹⁾, ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu tal-ispazju tal-ajru fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament dwar l-ispazju tal-ajru) ⁽²⁾, u r-Regolament (KE) Nru 552/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-interoperabilità tax-Xibka Ewropea ta' Amministrazzjoni ta' Traffiku tal-Ajru (ir-Regolament dwar l-interoperabilità) ⁽³⁾, u partikolarment ir-Rekwiżiti Regulatorji ta' Sikurezza tal-Eurocontrol trasposti. Regoli ta' implimentazzjoni bħal dawn għandhom ikunu adottati mill-Kummissjoni skont il-proċedura regulatorja stabbilita fl-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004. Għandhom jifasslu mekkaniżmi transizzjonali sabiex jipprovdu għall-kontinwità tal-approvazzjonijiet diġà mogħtija skont ir-regoli ta' dawn ir-Regolamenti.
- (14) Ir-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004 u (KE) Nru 552/2004 jinkludu dispożizzjonijiet dwar diversi funzjonijiet regulatorji tal-ATM, bħal, imma mhux limitati għall-interoperabilità u l-ġestjoni tal-flussi tat-traffiku bl-ajru u tal-ispazju tal-ajru. Dawn iz-zoni kollha jnvolvu aspetti ta' sikurezza, li għandhom bżonn ikunu indirizzati b'mod xieraq. Għalhekk, meta jsiru r-regolamenti fuq dawn is-sugġetti, l-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jiżguraw kopertura xierqa ta' dawn l-aspetti ta' sigurtà permezz ta' koordinazzjoni xierqa mal-Aġenzija.
- (15) Hija mira ġenerali illi t-trasferiment tal-funzjonijiet u l-kompiti mill-Istati Membri lill-Aġenzija, inklużi dawk li jirriżultaw mill-kooperazzjoni tagħhom permezz tal-Kummissjoni tar-Regolamenti tas-Sikurezza tal-Eurocontrol, għandu jsir b'mod effiċjenti, mingħajr tnaqqis fil-livelli għolja kurrenti ta' sikurezza u mingħajr l-ebda impatt negattiv fuq skedi ta' ċertifikazzjoni. Mizuri approprijati għandhom jiġu adottati sabiex jiprovdu għat-tranzizzjoni neċessarja. L-Aġenzija għandu jkollha riżorsi biżżejjed għall-kompiti l-godda tagħha, u ż-żmien tal-allokazzjoni ta' dawn ir-riżorsi għandu jkun ibbażat fuq il-htieġa u l-iskeda definiti għall-adozzjoni u l-applikabilità rispettiva tar-regoli ta' implimentazzjoni relatati.

⁽¹⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 10.

⁽²⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 20.

⁽³⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 26.

- (16) Ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁾ jistabbilixxi qafas xieraq u komprensiv għad-definizzjoni u l-implimentazzjoni ta' rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi komuni fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili. Għalhekk trid tithassar id-Direttiva 2006/23/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2006 dwar Liċenzja Komunitarja għall-Kontrolluri tat-Traffiku tal-Ajru⁽²⁾, bla hsara għaċ-ċertifikazzjoni jew il-liċenzjar tal-prodotti, il-persuni u l-organizzazzjonijiet diġà mwettqa skont dik id-Direttiva.
- (17) Għar-rigward tar-regolamentazzjoni tal-professjonisti li ma humiex koperti b'dan ir-Regolament, il-kompetenza tal-Istati Membri għandha tinżamm biex tistabilixxi jew iżżomm, fid-diskrezzjoni tagħhom, inter alia, iċ-certifikazzjoni jew il-liċenzjar tar-rekwiżiti tal-persunal.
- (18) Ir-regoli ta' implimentazzjoni li se jiġu żviluppati mill-Aġenzija fil-qasam tal-ATM/ANS għandhom jiġu żviluppati fil-kuntest ta' revizzjoni komprensiva tar-rekwiżiti tas-sikurezza fil-legiżlazzjoni tas-sema wahdani Ewropew, jiġifieri, ir-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004 u (KE) Nru 552/2004. Sabiex tiġi evitata d-duplikazzjoni tar-rekwiżiti tas-sikurezza applikabbli għal servizzi tal-ATM/ANS min-naha l-wahda, u biex jiġi evitat vojt legali mingħajr rekwiżiti tas-sikurezza applikabbli min-naha l-oħra, id-data tad-dhul fis-sehh tal-emendi għal-legiżlazzjoni dwar is-sema wahdani Ewropew ta' min ikunu in linja ma' dawk tal-miżuri l-godda tas-sikurezza magħmulin skont dan ir-Regolament.
- (19) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu adottati skont id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tipprovdi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat tal-implimentazzjoni konferiti fuq il-Kummissjoni⁽³⁾.
- (20) B'mod partikolari l-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa wkoll li tadotta r-regoli tal-implimentazzjoni għal-liċenzjar u l-approvazzjonijiet assoċjati tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru, l-ajrudromi u l-operazzjonijiet tal-ajrudromi, il-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru, u ċertifikati, sorveljanza u infurzar assoċjati, kif ukoll biex tadotta regolament dwar in-nollijiet u l-imposti tal-Aġenzija. Billi dawn il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfaġġa biex jemendaw elementi mhux essenzjali tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, fost l-oħrajn billi jissupplimentawh b'elementi mhux essenzjali godda, għandhom jiġu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju stabbilita fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.
- (21) Mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri, il-Kummissjoni, kif meħtieġ, tkun tista' tagħmel rakko-

mandazzjonijiet lill-Kunsill biex jistabilixxi qafas ta' koordinament bejn il-Komunità u l-Organizzazzjoni Internazzjonali tal-Avjazzjoni Ċivili (ICAO) dwar il-verifika tas-sikurezza, bil-għad li tiġi evitata d-duplikazzjoni u fl-interess tal-użu effiċjenti tar-riżorsi.

- (22) Meta tkun qed tabbozza r-regoli għas-sikurezza, l-Aġenzija ta' min tiżgura l-involvement tal-partijiet kollha interessati. Opinjonijiet li johlqu r-regoli ta' min ikunu bbazati fuq konsultazzjoni shiha tal-istakeholders kollha, inklużi operaturi żgħar fl-industrija, kif ukoll valutazzjoni xierqa tal-impatt potenzjali tagħhom fl-oqsma applikabbli. Kif jingħad fir-Regolament (KE) Nru 216/2008, il-korp konsultattiv ta' partijiet interessati ta' min jiġi kkonsultat mill-Aġenzija qabel ma jittiedhu d-deċiżjoni,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 għandu jiġi emendat kif ġej:

- (1) L-Artikolu 1 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“Artikolu 1

Ambitu

1. Dan ir-Regolament għandu japplika għal:
 - (a) disinn, produzzjoni, manutenzjoni u operazzjoni ta' prodotti, partijiet u tagħmir ajrunawtiku, kif ukoll għal persunal u organizzazzjonijiet involuti fl-iddisinar, il-produzzjoni u l-manutenzjoni ta' dawn il-prodotti, partijiet u tagħmir;
 - (b) persunal u organizzazzjonijiet involuti fl-operazzjoni ta' inġenji tal-ajru;
 - (c) disinn, manutenzjoni, u operazzjoni tal-ajrudromi, kif ukoll il-persunal u l-organizzazzjonijiet koinvolti magħhom u, mingħajr preġudizzju għal-legiżlazzjoni tal-Komunità u dik nazzjonali dwar l-ambjent u l-ippjanar tal-użu tal-art, is-salvagwardja tal-inhawi;
 - (d) disinn, produzzjoni, u manutenzjoni tat-tagħmir tal-ajrudromi, kif ukoll il-persunal u l-organizzazzjonijiet involuti fihom;
 - (e) disinn, produzzjoni u manutenzjoni ta' sistemi, u kostitwenti għall-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru (“ATM/ANS”), kif ukoll il-persunal u l-organizzazzjonijiet involuti fihom;
 - (f) ATM/ANS, kif ukoll persunal u organizzazzjonijiet involuti fihom.

⁽¹⁾ ĠU L 79, 19.3.2008, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 114, 27.4.2006, p. 22.

⁽³⁾ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

2. Dan ir-Regolament ma japplikax ghal:

(a) prodotti, partijiet, tagħmir, persunal u organizzazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1(a) u (b) waqt it-twettiq ta' attivitajiet jew servizzi militari, doganali, ta' tiftix ta' salvataġġ, tifi tan-nar, ħarsien tax-xtut jew simili. L-Istati Membri għandhom jintrabtu li jiżguraw illi dawn is-servizzi jikkunsidraw kemm jista' jkun prattikabbli l-miri ta' dan ir-Regolament;

(b) ajrudromi jew partijiet minnhom, kif ukoll tagħmir, persunal, u organizzazzjonijiet, imsemmijin fil-paragrafu 1(c) u (d), li huma kkontrollati u operati mill-militar;

(c) ATM/ANS, inklużi sistemi, u kostitwenti, persunal u organizzazzjonijiet, imsemmijin fil-paragrafu 1(e) u (f), li huma pprovduti jew isiru disponibbli mill-militar. L-Istati Membri għandhom jintrabtu li jiżguraw illi dawn l-inġenji fil-punt (a) ta' dan il-paragrafu ikunu separati, fejn ikun xieraq, inġenji oħra.

3. L-Istati Membri għandhom, sa fejn huwa possibbli, jiżguraw li kull faċilità militari miftuha għal użu pubbliku msemmija fil-paragrafu 2(b) jew is-servizzi mogħtijin mill-persunal militari lill-pubbliku msemmijin fil-paragrafu 2(c), ikunu jagħtu livell ta' sikurezza li jkun mill-anqas effettiv daqs dak rikjest mir-rekwiżiti essenzjali definiti fl-Annessi Va u Vb.;

(2) L-Artikolu 3 għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) Il-punt (d) għandu jinbidel b'dan li ġej:

“(d) ‘partijiet u tagħmir’ għandha tfisser kull strument, tagħmir, mekkaniżmu, parti, apparat, drittijiet, software jew aċċessorju, inkluż tagħmir ta' komunikazzjoni, li huwa użat jew intiz biex jiġi użat fit-taddim jew il-kontroll ta' inġenju tal-ajru waqt titjira; għandha tinkludi partijiet tal-qafas, il-magna jew l-iskrun, jew tagħmir użat biex jimmanuvra l-inġenju tal-ajru mill-art.”;

(b) għandu jiddahħal il-punt li ġej:

“(da) ‘Kostitwenti ATM/ANS’ għandha tfisser kull kostitwent kif definit fl-Artikolu 2, punt (19) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jippreskrivi l-qafas għall-holqien tal-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament qafas) (*)

(*) ĠU L 96, 31.3.2004, p. 1.”;

(c) Il-punt (h) għandu jinbidel b'dan li ġej:

“(h) ‘operatur’ għandha tfisser kull persuna ġuridika jew naturali, li topera jew tipproponi li topera

inġenju tal-ajru jew aktar, jew ajrudrom jew aktar.”;

(d) għandhom jiżiedu l-punti li ġejjin:

“(m) ‘ajrudrom’ għandha tfisser kull zona definita (inklużi l-bini, l-istallazzjonijiet, u t-tagħmir) fuq l-art jew l-ilma jew fuq struttura fissa, fissa off-shore jew gallegġanti, intizi għal użu, shih jew parzjali, għall-inżul, tluq jew moviment fis-superfici tal-inġenju tal-ajru;

(n) ‘tagħmir tal-ajrudrom’ għandha tfisser kull tagħmir, apparat, drittijiet, software jew aċċessorju, li huwa użat jew maħsub biex jintuża biex jikkontribwixxi għall-operazzjoni tal-inġenju tal-ajru fl-ajrudrom;

(p) ‘rampa’ għandha tfisser zona definita maħsuba biex takkomoda inġenji tal-ajru għall-iskop tat-tagħbija jew tal-hatt ta' passigġieri, posta jew merkanzija, mili bil-fjuwil, parkeġġ jew manutenzjoni;

(p) ‘servizz ta' ġestjoni tar-rampa’ għandha tfisser servizz ipprovdut sabiex jiġu ġestiti l-attivitajiet u l-moviment ta' inġenji tal-ajru u vetturi fuq rampa;

(q) ‘ATM/ANS’ għandha tfisser il-funzjonijiet tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru kif definiti fl-Artikolu 2(10) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru kif definiti fl-Artikolu 2(4) ta' dak ir-Regolament u servizzi li jikkonsistu fl-originazzjoni u l-ipproċessar tad-data u l-ifformattjar u t-twassil ta' data lit-traffiku ġenerali tal-ajru għall-ghanijiet tan-navigazzjoni tal-ajru kritika għas-sikurezza;

(r) ‘sistema ATM/ANS’ għandha tfisser kull tagħqida ta' tagħmir marbut mas-sikurezza u sistemi kif definiti fl-Artikolu 2(39) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004;

(s) ‘servizz ta' informazzjoni dwar it-titjira’ għandha tfisser servizz ipprovdut biex jagħti pariri u tagħrif għat-tmexxija sikura u effiċjenti tat-titjira.”;

(3) fl-Artikolu 4, għandhom jiddahħlu l-paragrafi li ġejjin:

“3a. L-ajrudromi, inkluż it-tagħmir, li qegħdin fit-territorju soġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, miftuhin għal użu pubbliku u li jistghu jservu t-trasport kummerċjali bl-ajru u fejn l-operazzjonijiet jużaw l-approċċ tal-istruiment jew hemm provdut għall-proċeduri tat-tluq, u

(a) għandhom ranweġ miksiġa ta' 800 metru jew aktar; jew

(b) jaqdu b'mod esklussiv l-elikotteri,

għandhom jikkonformaw ma' dan ir-Regolament. Il-persunal u l-organizzazzjonijiet involuti fl-operazzjoni ta' dawn l-ajrudromi għandhom jikkonformaw ma' dan ir-Regolament.

3b. Bħala deroga mill-paragrafu 3a, l-Istati Membri jistgħu jiddeċidu li jeżentaw mid-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament ajrudrom li:

— jittratta mhux aktar minn 10 000 passiġġier fis-sena, u

— jittratta mhux aktar minn 850 moviment marbut mal-operazzjonijiet tal-merkanzija fis-sena.

Jekk tali eżenzjoni minn Stat Membru ma tkunx konformi mal-oġġettivi tas-sikurezza ġenerali ta' dan ir-Regolament jew kwalunkwe regola oħra tad-Dritt Komunitarju, il-Kummissjoni għandha tiehu deċiżjoni skont il-proċedura ta' salvagwardja msemmija fl-Artikolu 65(7) biex ma tippermettix l-eżenzjoni in kwistjoni. F'każ bħal dan, l-Istat Membru kkonċernat għandu jirrevoka l-eżenzjoni.

3c. L-ATM/ANS ipprovduti fl-ispazju tal-ajru tat-territorju li japplika għalih it-Trattat, flimkien ma' spazju tal-ajru ieħor fejn l-Istati Membri japplikaw ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu tal-ispazju tal-ajru fl-ajru uniku Ewropew (ir-Regolament tal-ispazju tal-ajru) (*) skont it-termini tal-Artikolu 1(3) ta' dak ir-Regolament, għandhom jikkonformaw ma' dan ir-Regolament. Sistemi u kostitwenti, persunal u organizzazzjonijiet involuti fl-ghoti ta' dawn l-ATM/ANS għandhom jikkonformaw ma' dan ir-Regolament.

(*) ĠU L 96, 31.3.2004, p. 20.”;

(4) fl-Artikolu 5(2), il-punti (b) u (c) għandhom jinbidlu b'dan li ġej:

“(b) il-miżuri msemmija fil-paragrafu 5 jistgħu jstipulaw rekwiżit ta' ċertifikazzjoni fir-rigward tal-partijiet u t-tagħmir. Iċ-ċertifikati għall-partijiet u t-tagħmir għandhom jinħarġu meta l-applikant ikun wera li l-partijiet u t-tagħmir jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet dettaljati dwar jekk l-inġenju hux tajjeb għat-tajran, li huma stabbiliti sabiex jiżguraw il-konformità mar-rekwiżiti essenzjali msemmija fil-paragrafu 1;

(c) l-inġenji tal-ajru m'għandhomx jiġu operati, sakemm ma jkollhomx ċertifikat li jikkonferma li huma tajbin biex itiru. Iċ-ċertifikat għandu jinħarġu meta l-applikant ikun wera li l-inġenju tal-ajru jikkonforma mad-disinn tat-tip approvat fiċ-ċertifikat tat-tip tiegħu u li d-dokumentazzjoni, l-ispezzjonijiet u t-testijiet rilevanti juru illi l-inġenju tal-ajru huwa f'kundizzjoni għal operazzjoni sikura. Dan iċ-ċertifikat li juri li l-inġenju tal-ajru huwa tajjeb għat-tajran għandu jibqa' validu sakemm ma jiġix sospiż, revokat jew terminat, u sakemm l-inġenju tal-ajru jinżamm skont ir-rekwiżiti essenzjali relatati mal-kundizzjoni tajba għat-tajran kontinwa stabbilita fil-punt 1.d tal-Anness I u r-regoli ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 5.”;

(5) fl-Artikolu 7, il-paragrafu 4 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“4. Ikun meħtieġ ċertifikat fir-rigward ta' kull mezz għat-taħriġ b'simulazzjoni ta' titjira użat għat-taħriġ tal-bdoti. Iċ-ċertifikat għandu jinħarġu meta l-applikant ikun wera li l-mezz jikkonforma mar-regoli stabbiliti sabiex jiżguraw il-konformità mar-rekwiżiti essenzjali kif stabbiliti fl-Anness III.”;

(6) L-Artikolu 8 għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) Il-paragrafu 1 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“1. L-operat ta' inġenju tal-ajru msemmi fl-Artikolu 4(1)(b) u (c) għandu jikkonforma mar-rekwiżiti essenzjali kif stabbiliti fl-Anness IV u, jekk applikabbli, fl-Anness Vb.”;

(b) Il-paragrafu 5 għandu jiġi emendat kif ġej:

(i) Il-punt (a) għandu jinbidel b'dan li ġej:

“(a) kundizzjonijiet għall-operat ta' inġenju tal-ajru skont ir-rekwiżiti essenzjali stabbiliti fl-Anness IV u, jekk applikabbli, fl-Anness Vb.”;

(ii) Il-punt (g) għandu jinbidel b'dan li ġej:

“(g) kif l-operat ta' inġenju tal-ajru msemmi fil-punt (a)(ii) u l-punti (d) u (h) tal-Anness II, meta użati għat-trasportazzjoni kummerċjali bl-ajru, jikkonformaw mar-rekwiżiti essenzjali kif stabbiliti fl-Anness IV u, jekk applikabbli, fl-Anness Vb.”;

(c) Fil-paragrafu 6, għandu jiżdied l-inċiż li ġej:

“— jitqiesu l-aspetti tas-sikurezza relatati mal-ATM/ANS applikabbli.”;

(7) għandhom jiddaħhlu l-Artikoli li ġejjin:

“Artikolu 8a

Ajrudromi

1. L-ajrudromi u t-tagħmir tal-ajrudromi kif ukoll l-operat tal-ajrudromi għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti essenzjali stabbiliti fl-Anness Va u, jekk ikun japplika, fl-Anness Vb.

2. Il-konformità tal-ajrudromi, it-tagħmir tal-ajrudromi u l-operat tal-ajrudromi mar-rekwiżiti essenzjali għandha tiġi stabbilita skont li ġej:

(a) ċertifikat ikun mehtieg fir-rigward ta' kull ajrudrom. Iċ-ċertifikat, u ċ-ċertifikazzjoni tal-bidliet għal dak iċ-ċertifikat għandhom jinharġu meta l-applikant ikun wera li l-prodott jikkonforma mal-bażi taċ-ċertifikazzjoni tal-ajrudrom stipulata fil-punt (b), u li l-ajrudrom m'għandu l-ebda fattur jew karatteristika li jagħmluh perikoluż għall-operazzjoni. Iċ-ċertifikat għandu jkopri l-ajrudrom, l-operat tiegħu u t-tagħmir tiegħu marbut mas-sikurezza.

(b) il-bażi taċ-ċertifikazzjoni għal ajrudrom għandha tikkonsisti minn dan li ġej:

(i) l-ispeċifikazzjonijiet applikabbli taċ-ċertifikazzjoni relatati mat-tip ta' ajrudromi;

(ii) id-dispożizzjonijiet li għalihom ġie aċċettat livell ekwivalenti ta' sikurezza; u

(iii) l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi dettaljati speċjali mehtieġa meta l-karatteristiċi tad-disinn ta' ajrudrom partikolari jew l-esperjenza fl-operazzjoni jrendu kwalunkwe mill-ispeċifikazzjonijiet msemmija fil-punt (i) inadegwata jew mhux xierqa sabiex tiġi żgurata l-konformità mal-htigijiet essenzjali stipulati fl-Anness Va;

(ċ) il-miżuri msemmija fil-paragrafu 5 jistgħu jstipulaw rekwiżit ta' ċertifikazzjoni fir-rigward tat-tagħmir kritiku għas-sikurezza tal-ajrudromi. Iċ-ċertifikat għal dan it-tagħmir għandu jinharġu meta l-applikant ikun wera li t-tagħmir jikkonforma mal-ispeċifikazzjonijiet dettaljati stabbiliti sabiex jiżguraw il-konformità mar-rekwiżiti essenzjali msemmija fil-paragrafu 1;

(d) organizzazzjonijiet responsabbli mill-operat tal-ajrudromi għandhom juru l-kapaċità tagħhom u l-mezzi sabiex jaqdu r-responsabbiltajiet assoċjati mal-privileġġi tagħhom. Dawn il-kapaċitajiet u l-mezzi għandhom jiġu rikonoxxuti bil-hruġ ta' ċertifikat imsemmi fil-

punt (a). Jistgħu jkunu rikonoxxuti wkoll permezz tal-hruġ ta' ċertifikat separat jekk l-Istat Membru fejn ikun jinstab l-ajrudrom jiddeċiedi b'dan il-mod. Il-privileġġi mogħtija lill-organizzazzjoni ċertifikata u l-ambitu taċ-ċertifikat, inkluża lista ta' ajrudromi li se jithaddmu, għandhom jiġu speċifikati fiċ-ċertifikat;

(e) b'deroga mill-punt (d), l-Istati Membri jistgħu jiddeċidu li l-fornituri tas-servizzi tal-ġestjoni tar-rampa għandhom ikunu jistgħu jiddikjaraw il-kapaċità tagħhom u l-mezzi sabiex jaqdu r-responsabbiltajiet marbuta mas-servizzi pprovduti.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiddaħhlu fis-seħh dispożizzjonijiet sabiex l-ajrudromi jkunu ssalvagwardjati minn attivitajiet u żviluppi fl-inhawwi tagħhom li jistgħu jikkawżaw riskji inaċċettabbli għall-ajruplani li jużaw l-ajrudrom.

4. L-operaturi tal-ajrudromi għandhom jimmoniterjaw l-attivitajiet u l-iżviluppi li jistgħu jikkawżaw riskji inaċċettabbli għall-avjazzjoni fir-rigward tas-sikurezza fl-inhawwi tal-ajrudromi u għandhom jieħdu, skont il-kompetenza tagħhom, miżuri ta' mitigazzjoni kif ikun xieraq.

5. Il-miżuri mfassla biex jemendaw elementi mhux essenzjali tal-htigijiet imsemmija f'dan l-Artikolu, billi jikkompletawha, għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 65(4).

Dawn il-miżuri għandhom jispeċifikaw b'mod partikolari:

(a) il-kundizzjonijiet sabiex tiġi stabbilita u notifikata lill-applikant il-bażi taċ-ċertifikazzjoni applikabbli għal ajrudrom;

(b) il-kundizzjonijiet sabiex jiġu stabbiliti u notifikati lill-applikant l-ispeċifikazzjonijiet dettaljati applikabbli għat-tagħmir tal-ajrudrom;

(ċ) il-kundizzjonijiet għall-hruġ, iż-żamma, l-emendar, is-sospensjoni jew ir-revoka taċ-ċertifikati għall-ajrudromi u ċ-ċertifikati għat-tagħmir tal-ajrudromi, inklużi limitazzjonijiet fuq l-operat marbuta mad-disinn speċifiku tal-ajrudrom;

(d) il-kundizzjonijiet għall-operazzjoni ta' ajrudrom skont il-htigijiet essenzjali stabbiliti fl-Anness Va u, jekk ikun japplika, fl-Anness Vb;

(e) il-kundizzjonijiet għall-hruġ, iż-żamma, l-emendar, is-sospensjoni jew ir-revoka taċ-ċertifikati msemmija fil-paragrafu 2(d);

- (f) ir-responsabbiltajiet tad-detenturi taċ-ċertifikati;
- (g) il-kundizzjonijiet għall-aċċettazzjoni u għall-bidla taċ-ċertifikati tal-ajrudromi mahruġa mill-Istati Membri, inklużi l-miżuri li diġà huma awtorizzati mill-Istat Membru konċernat fuq il-bażi ta' devjazzjonijiet notifikati mill-Anness 14 tal-Konvenzjoni ta' Chicago qabel id-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament;
- (h) il-kundizzjonijiet għad-deċiżjoni li ma jkunux permissi l-eżenzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4(3b), inklużi l-kriterji għall-ajrudromi tal-merkanzija, għan-notifika tal-ajrudromi eżentati u għar-reviżjoni tal-eżenzjonijiet mogħtija;
- (i) il-kundizzjonijiet li tahtom operazzjonijiet għandhom jiġu pprojbiti, limitati jew soġġetti għal ċerti kundizzjonijiet fl-interess tas-sikurezza;
- (j) il-kundizzjonijiet u l-proċeduri biex issir id-dikjarazzjoni mill-fornituri tas-servizzi u s-superviżjoni ta' dawn il-fornituri msemmijin fil-paragrafu 2(e).
6. Il-miżuri li hemm referenza għalihom fil-paragrafu 5 għandhom:
- (a) jirriflettu l-aħhar żviluppi u l-aħjar prattiki fil-qasam tal-ajrudromi u jqisu l-Istandards u l-Prattika Rakkomandati applikabbli tal-ICAO;
- (b) ikunu proporzjonati għad-daqs, it-traffiku, il-kategorija u l-kompleksità tal-ajrudrom u għan-natura u l-volum tal-operazzjonijiet fih;
- (ċ) iqisu l-esperjenza dinjija fl-operat tal-ajrudromi, u tal-progress xjentifiku u tekniku;
- (d) jippermettu reazzjoni immedjata għal kawżi stabbiliti ta' incidenti u incidenti serji;
- (e) jipprovdu għall-flessibilità meħtieġa għall-konformità skont il-każ.

Artikolu 8b

ATM/ANS

1. Il-forniment ta' ATM/ANS għandu jikkonforma mar-rekwiżiti essenzjali stipulati fl-Anness Vb u, safejn ikun possibbli, fl-Anness Va.
2. Il-fornituri tal-ATM/ANS għandu jkollhom fil-pussess tagħhom ċertifikat. Iċ-ċertifikat għandu jinhareġ meta l-fornitur ikun wera l-kapaċità tiegħu u l-mezzi sabiex

jaqdu r-responsabbiltajiet assoċjati mal-privileġġi tal-fornitur. Il-privileġġi mogħtija u l-ambitu tas-servizzi furnuti għandhom ikunu speċifikati fiċ-ċertifikat.

3. B'deroga mill-paragrafu 2, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li l-fornituri tas-servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjira għandhom jithallew jiddikjaraw il-kapaċità tagħhom u l-mezzi sabiex jaqdu r-responsabbiltajiet assoċjati mas-servizzi pprovduti.

4. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 6 jistgħu jistipulaw rekwiżit għaċ-ċertifikazzjoni fir-rigward tal-organizzazzjonijiet impenjati fid-disinn, il-manifattura u l-manutenzjoni tas-sistemi u l-kostitwenti kritiċi għas-sikurezza ATM/ANS. Iċ-ċertifikat għal dawn l-organizzazzjonijiet għandu jinhareġ meta jkunu wrew l-kapaċità tagħhom u l-mezzi sabiex jaqdu r-responsabbiltajiet assoċjati mal-privileġġi tagħhom. Il-privileġġi mogħtija għandhom ikunu speċifikati fiċ-ċertifikat.

5. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 6 jistgħu jistipulaw rekwiżit ta' ċertifikazzjoni, inkella, ta' validazzjoni mill-fornitur tal-ATM/ANS, fir-rigward tas-sistemi u l-kostitwenti kritiċi għas-sikurezza tal-ATM/ANS. Iċ-ċertifikati għal dawn is-sistemi u kostitwenti għandhom jinhareġu, jew il-validazzjoni għandha tingħata, meta l-applikant ikun wera li s-sistemi u l-kostitwenti jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet dettaljati stabbiliti sabiex tiġi żgurata l-konformità mar-rekwiżiti essenzjali msemmija fil-paragrafu 1.

6. Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorja msemmija fl-Artikolu 5(3) tar-Regolament 549/2004.

Dawn il-miżuri għandhom jispeċifikaw b'mod partikolari:

- (a) il-kundizzjonijiet għall-forniment ta' ATM/ANS skont ir-rekwiżiti essenzjali stabbiliti fl-Anness Vb, u, jekk ikun japplika, fl-Anness Va;
- (b) il-kundizzjonijiet sabiex jiġu stabbiliti u notifikati lill-applikant l-ispeċifikazzjonijiet dettaljati applikabbli għas-sistemi u l-kostitwenti tal-ATM/ANS;
- (ċ) il-kundizzjonijiet għall-hruġ, iż-żamma, l-emendar, is-sospensjoni jew ir-revoka taċ-ċertifikati imsemmija fil-paragrafu 2 u 4;
- (d) ir-responsabbiltajiet tad-detenturi taċ-ċertifikati;

- (e) il-kundizzjonijiet u l-proċeduri biex il-fornituri tas-servizzi jwettqu d-dikjarazzjoni msemmija fil-paragrafu 3, kif ukoll għas-superviżjoni ta' dawn il-fornituri;
- (f) il-kundizzjonijiet li tahtom operazzjonijiet għandhom jiġu pprojbti, limitati jew soġġetti għal ċerti kundizzjonijiet fl-interess tas-sikurezza.
7. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 6 għandhom:
- (a) jirriflettu l-aħħar żviluppi u l-aħjar prattiki fil-qasam tal-ATM/ANS;
- (b) ikunu proporzjonati għad-daqs u l-kumplessità tas-servizzi pprovduti;
- (ċ) iqisu l-esperjenza dinjija fl-ATM/ANS, u tal-progress xjentifiku u tekniku;
- (d) jiġu żviluppati billi jintużaw kemm jista' jkun id-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 u tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni tal-ajru fl-ajru uniku Ewropew (ir-Regolament tal-forniment ta' servizz) (*), ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 u r-Regolament (KE) Nru 552/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-interoperabilità tax-Xibka Ewropea ta' Amministrazzjoni ta' Traffiku tal-Ajru (ir-Regolament ta' interoperabilità) (**), u jipprovdu għal mekkaniżmi tranżitorji sabiex tkun żgurata l-kontinwità ta' ċertifikati diġà mogħtija skont dawk ir-Regolamenti; għall-bidu għandhom jinkludu d-dispożizzjonijiet ta' sikurezza ta' dawk ir-Regolamenti u, fejn ikun xieraq, fil-każ ta' emendi fil-gejjieni, iqisu l-aħħar progress xjentifiku u tekniku;
- (e) jippermettu reazzjoni immedjata għal kawżi stabbiliti ta' incidenti u incidenti serji.

Artikolu 8c

Kontrolluri tat-traffiku tal-ajru

1. Il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru kif ukoll persuni u organizzazzjonijiet involuti fit-taħriġ, l-ittestjar, il-verifika u l-valutazzjoni medika tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru, għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti essenzjali stabbiliti fl-Anness Vb.
2. Il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu meħtieġa jkollhom liċenzja u ċertifikat mediku xieraq għas-servizz ipprovdut.

3. Il-liċenzja msemmija fil-paragrafu 2 għandha tinhareġ biss meta l-applikant għal-liċenzja juri li jikkonforma mar-regoli stabbiliti sabiex jiżguraw il-konformità mar-rekwiżiti essenzjali dwar ir-rekwiżiti fir-rigward tal-għarfien teoretiku, il-hila prattika, il-hila fl-ilsna u l-esperjenza kif stipulati fl-Anness Vb.

4. Iċ-ċertifikat mediku msemmi fil-paragrafu 2 għandu jinhareġ meta l-kontrollur tat-traffiku tal-ajru jikkonforma mar-regoli stabbiliti sabiex jiżguraw il-konformità mar-rekwiżiti essenzjali dwar il-kundizzjoni medika xierqa kif stipulat fl-Anness Vb. Iċ-ċertifikat mediku jista' jinhareġ minn eżaminaturi ajrumediċi jew ċentri ajrumediċi.

5. Il-privileġġi mogħtija lill-kontrollur tat-traffiku tal-ajru u l-ambitu tal-liċenzja u ċ-ċertifikat mediku għandhom jiġu speċifikati ftali liċenzja u ċertifikat.

6. Il-kapaċità ta' organizzazzjonijiet għat-taħriġ tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru, tal-eżaminaturi aeromedici u taċ-ċentri aeromedici li jwettqu r-responsabbiltajiet assoċjati mal-privileġġi tagħhom f'relazzjoni mal-hruġ ta' liċenzji u ta' ċertifikati medici għandha tiġi rikonoxxuta bil-hruġ ta' ċertifikat.

7. Għandu jinhareġ ċertifikat lill-organizzazzjonijiet tat-taħriġ, lill-eżaminaturi aeromedici u liċ-ċentri aeromedici għall-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru li jkun wrew li jikkonformaw mar-regoli stabbiliti sabiex tiġi żgurata l-konformità mar-rekwiżiti essenzjali rilevanti kif stabbiliti fl-Anness Vb. Il-privileġġi mogħtija miċ-ċertifikat għandhom jiġu speċifikati fiha.

8. Il-persuni responsabbli għall-ghoti ta' taħriġ prattiku jew għall-evalwazzjoni tal-hila ta' kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu jkollhom ċertifikat. Iċ-ċertifikat għandu jinhareġ meta l-persuna kkonċernata tkun uriet li tikkonforma mar-regoli stabbiliti sabiex tiġi żgurata l-konformità mar-rekwiżiti essenzjali rilevanti kif stabbiliti fl-Anness Vb. Il-privileġġi mogħtija miċ-ċertifikat għandhom jiġu speċifikati fih.

9. Tagħmir għat-taħriġ sintetiku għandu jikkonforma mar-rekwiżiti essenzjali rilevanti stabbiliti fl-Anness Vb.

10. Dawn il-miżuri, maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' dan l-Artikolu billi jissupplementawh, għandhom jiġu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 65(4).

Dawk il-miżuri għandhom jispeċifikaw b'mod partikolari:

- (a) l-ikklassifikar u l-approvazzjonijiet differenti għal-liċenzji tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru;

(b) il-kundizzjonijiet għall-hruġ, iż-żamma, l-emendar, il-limitazzjoni, is-sospensjoni jew it-thassir ta' licenzji, klassifiki u approvazzjonijiet għal licenzji, ċertifikati mediċi, approvazzjonijiet u ċertifikati, u l-kundizzjonijiet li tahtom dawn iċ-ċertifikati u approvazzjonijiet m'għandhomx b'żonn jiġu mitluba filwaqt li jkunu previsti mekkaniżmi tranżizzjonali sabiex tkun żgurata l-kontinwità tal-approvazzjonijiet u taċ-ċertifikati li diġà ngħataw;

(c) il-privileġġi u r-responsabbiltajiet tad-detenturi ta' licenzji, klassifikazzjonijiet u approvazzjonijiet għal licenzji, ċertifikati mediċi, approvazzjonijiet u ċertifikati;

(d) il-kundizzjonijiet għall-aċċettazzjoni u għall-bidla tal-licenzji tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru kif ukoll il-kundizzjonijiet għall-aċċettazzjoni u għall-bidla taċ-ċertifikati mediċi nazzjonali f'ċertifikati mediċi rikonoxxuti komunement.

11. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 10 għandhom jirriflettu l-aħhar progress, inklużi l-aħjar prassi u l-progress xjentifiku u tekniku, fil-qasam tat-tahriġ tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru. Fil-bidu għandhom ikunu żviluppatti abbażi tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2006/23/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2006 dwar licenzja Komunitarja għall-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru (***)

(*) ĠU L 96, 31.3.2004, p. 10.

(**) ĠU L 96, 31.3.2004, p. 26.

(***) ĠU L 114, 27.4.2006, p. 22.;

(8) L-Artikolu 9 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“1. Inġenji tal-ajru msemmijin fl-Artikolu 4(1)(d), kif ukoll l-ekwipaġġ tagħhom u l-operazzjonijiet tagħhom, għandhom ikunu konformi mal-istandards ICAO applikabbli. Sa fejn m'hemmx tali standards, dawn l-inġenji tal-ajru u t-taddim tagħhom għandhom ikunu konformi mal-htigiet stabbiliti fl-Anness I, III, IV u, jekk ikun japplika, fl-Anness Vb, sakemm dawn il-htigiet ma jmorru kontra d-drittijiet ta' pajjiżi terzi skont konvenzjonijiet internazzjonali.”;

(b) Fil-paragrafu 5, għandu jizjed il-punt li ġej:

“(e) jitqiesu l-aspetti tas-sikurezza relatati mal-ATM/ANS.”;

(9) fl-Artikolu 10, il-paragrafu 1 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“1. L-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-Aġenzija għandhom jikkooperaw bil-ghan li tiġi żgurata l-konformità ma' dan ir-Regolament u r-regoli tal-implimentazzjoni tiegħu.”;

(10) L-Artikolu 11 għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) Il-paragrafi 4 u 5 għandhom jinbidlu b'dan li ġej:

“4. Sakemm jidhlu fis-seħh il-miżuri msemmija fl-Artikoli 5(5), 7(6), u 9(4) u sakemm jiskadi kull perjodu tranżizzjonali stipulat b'dawk il-miżuri, u bla ħsara għall-Artikolu 69(4), ċertifikati li ma jistgħux jinharġu skont dan ir-Regolament jistgħu jinharġu abbażi tar-regolamenti nazzjonali applikabbli.

5. Sakemm jidhlu fis-seħh il-miżuri msemmija fl-Artikolu 8(5) u sakemm jiskadi kull perjodu tranżizzjonali stipulat b'dawk il-miżuri, u bla ħsara għall-Artikolu 69(4), ċertifikati li ma jistgħux jinharġu skont dan ir-Regolament jistgħu jinharġu fuq il-bażi tar-regolamenti nazzjonali applikabbli jew fejn applikabbli.”;

(b) għandhom jiddaħhlu l-paragrafi li ġejjin:

“5a. Sakemm jidhlu fis-seħh il-miżuri msemmija fl-Artikoli 8a(5) u 8c(10) u sakemm jiskadi kull perjodu tranżizzjonali stipulat b'dawk il-miżuri, u bla ħsara għall-Artikolu 69(4), ċertifikati li ma jistgħux jinharġu skont dan ir-Regolament jistgħu jinharġu fuq il-bażi tar-regolamenti nazzjonali applikabbli.

5b. Sakemm jidhlu fis-seħh il-miżuri msemmija fl-Artikolu 8b(6) u sakemm jiskadi kull perjodu tranżizzjonali stipulat b'dawk il-miżuri, u bla ħsara għall-Artikolu 69(4), ċertifikati li ma jistgħux jinharġu skont dan ir-Regolament jistgħu jinharġu fuq il-bażi tar-regolamenti nazzjonali applikabbli jew fejn applikabbli, fuq il-bażi tar-rekwiżiti rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 2096/2005 tal-20 ta' Diċembru 2005 li jistabbilixxi rekwiżiti komuni għall-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni bl-ajru (*).

(*) ĠU L 335, 21.12.2005, p. 13.”;

(11) fl-Artikolu 13, għandu jizjed il-paragrafu li ġej:

“L-entitajiet kwalifikati m'għandhomx joħroġu ċertifikati.”;

(12) fl-Artikolu 18, il-punti (c) u (d) għandhom jinbidlu b'dan li ġej:

“(c) toħroġ speċifikazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni u mezzi aċċettabbli ta' konformità, kif ukoll kwalunkwe materjal ta' gwida għall-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu;

(d) tiehu d-deċiżjonijiet ix-xierqa għall-applikazzjoni tal-Artikoli 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 54 u 55 fosthom l-ghoti ta' eżenzjonijiet lid-detenturi taċ-ċertifikati li tkun harġet, mir-reqwiżiti sostantivi stipulati f'dan ir-Regolament u mir-regoli tal-implimentazzjoni tiegħu fil-każ ta' ċirkustanzi operattivi urġenti li ma jkunux previsti jew ta' htigijiet operattivi għal żmien limitat, sakemm ma jiġix affettwat il-livell ta' sikurezza, jingħataw għal perjodu li ma jaqbiżx ix-xahrejn, li jkunu nnotifikati lill-Kummissjoni u li ma jiġux imġedda;”;

(13) fl-Artikolu 19(2), il-punt (a) għandu jinbidel b'dan li ġej:

“(a) speċifikazzjonijiet taċ-ċertifikazzjoni u mezzi aċċettabbli ta' konformità; u”;

(14) għandhom jiddaħhlu l-Artikoli li ġejjin:

“Artikolu 22a

ATM/ANS

Fir-rigward tal-ATM/ANS imsemmija fl-Artikolu 4(3b), l-Aġenzija għandha:

(a) tmexxi, hija nnifsha jew permezz tal-awtoritajiet tal-avjazzjoni nazzjonali jew entitajiet kwalifikati, spezzjonijiet u verifiki tal-organizzazzjonijiet li hija tiċċertifika;

(b) tohroġ u gġedded ċertifikati ta' organizzazzjonijiet li jinsabu barra t-territorju soġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u li huma responsabbli għall-ghoti ta' servizzi fl-isparju tal-ajru tat-territorju li għalih japplika t-Trattat;

(ċ) tohroġ u gġedded ċertifikati ta' organizzazzjonijiet li jipprovdu servizzi pan-Ewropej;

(d) temenda, tissospendi jew tirrevoka ċ-ċertifikat rilevanti, meta l-kundizzjonijiet li skonhom inhareġ mhumiex aktar sodisfatti jew jekk id-detentur taċ-ċertifikat jonqos milli jissodisfa l-obbligi imposti fuqu b'dan ir-Regolament jew bir-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu.

Artikolu 22b

Ċertifikazzjoni tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru

Fir-rigward tal-persuni u l-organizzazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 8c(1), l-Aġenzija għandha:

(a) tmexxi, hija nnifsha jew permezz tal-awtoritajiet tal-avjazzjoni nazzjonali jew entitajiet kwalifikati, spezzjo-

nijiet u verifiki tal-organizzazzjonijiet li hija tiċċertifika, u fejn rilevanti, tal-persunal tagħhom;

(b) tohroġ u gġedded iċ-ċertifikati tal-organizzazzjonijiet tat-taħriġ tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru li qegħdin barra t-territorju tal-Istati Membri u, fejn rilevanti, tal-persunal tagħhom;

(ċ) temenda, tissospendi jew tirrevoka ċ-ċertifikat rilevanti, meta l-kundizzjonijiet li skonhom inhareġ mhumiex aktar sodisfatti jew jekk id-detentur taċ-ċertifikat jonqos milli jissodisfa l-obbligi imposti fuqu b'dan ir-Regolament jew bir-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu.”;

(15) fl-Artikolu 33(2)(c), id-data “it-30 ta' Settembru” għandha tinbidel bi “it-30 ta' Novembru.”;

(16) fl-Artikolu 44, il-paragrafu 1 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“1. Appell jista' jsir kontra deċiżjonijiet tal-Aġenzija li ttiehdu skont l-Artikoli 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 jew 64.”;

(17) fl-Artikolu 50, il-paragrafu 2 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“2. Azzjonijiet għall-annullament ta' deċiżjonijiet tal-Aġenzija li ttiehdu skont l-Artikoli 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 jew 64 jistgħu jittellgħu quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej biss wara li l-proċeduri tal-appell kollha fi hdan l-Aġenzija jkunu ġew eżawriti.”;

(18) l-Artikolu 52 għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) Fil-paragrafu 1, l-ewwel subparagrafu għandu jinbidel b'dan li ġej:

“Malajr kemm jista' jkun wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, il-Bord ta' Tmexxija għandu jstabbilixxi proċeduri trasparenti biex johorġu opinjonijiet, speċifikazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni, mezzi aċċettabbli ta' konformità u materjal ta' gwida msemmi fl-Artikolu 18 (a) u (c).”;

(b) Il-paragrafu 2 għandu jinbidel b'dan li ġej:

“2. Meta l-Aġenzija, skont l-Artikolu 19, tiżviluppa opinjonijiet, speċifikazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni, mezzi aċċettabbli ta' konformità u materjal ta' gwida li għandu jiġi applikat mill-Istati Membri, għandha tistabbilixxi proċedura sabiex tikkonsulta lill-Istati Membri. Għal dan il-għan, tista' tohloq grupp ta' xogħol li fi h kull Stat Membru huwa intitolat li jahtar expert.”;

(19) fl-Artikolu 55(1), l-ewwel sentenza ghandha tinbidel b'dan li ġej:

“L-Aġenzija tista' tmexxi, hija nnifisha jew permezz tal-awtoritajiet tal-avjazzjoni nazzjonali jew entitajiet kwalifikati, kull spezzjoni mehtieġa ta' impriżi skont l-Artikoli 7, 20, 21, 22, 22a, 22b, 23 u 24(2).”;

(20) ghandu jiddaħhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 65a

Emendi

Skont it-termini tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, il-Kummissjoni ghandha tipproponi li temenda r-Regolament (KE) Nru 549/2004, ir-Regolament (KE) Nru 550/2004, ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 u r-Regolament (KE) Nru 552/2004 sabiex tqis ir-reqwiziti ta' dan ir-Regolament.”;

(21) it-titolu tal-Anness V ghandu jinbidel b'dan li ġej:

“Kriterji għall-entitajiet kwalifikati u l-korpi akkreditati imsemmija fl-Artikolu 13 ('entità kwalifikata' jew 'entità');”;

(22) ghandhom jiddaħhlu l-Annessi Va u Vb kif stipulati fl-Anness għal dan ir-Regolament.

Artikolu 2

Id-Direttiva 2006/23/KE hija b'dan imhassra.

Id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2006/23/KE ghandhom jibqgħu japplikaw, fuq bażi tranżitorja, sad-data tal-applikazzjoni tal-miżuri msemmija fl-Artikolu 8c(10) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 kif emendat minn dan ir-Regolament.

Artikolu 3

Dan ir-Regolament ghandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu fl-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Il-Kummissjoni ghandha tadotta l-miżuri msemmija fl-Artikolu 8a(5) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 kif emendat minn dan ir-Regolament qabel il-31 ta' Diċembru 2013. L-Artikolu 8a ghandu japplika mid-dati speċifikati f'dawk il-miżuri.

Il-Kummissjoni ghandha tadotta l-miżuri msemmija fl-Artikolu 8b(6) u fl-Artikolu 8c(10) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 kif emendat minn dan ir-Regolament qabel il-31 ta' Diċembru 2012. L-Artikoli 8b u 8c ghandhom japplikaw mid-dati speċifikati f'dawk il-miżuri.

Dan ir-Regolament ghandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Strasburgu, il-21 ta' Ottubru 2009.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
J. BUZEK

Għall-Kunsill
Il-President
C. MALMSTRÖM

ANNEX

"ANNEX Va

REKWIŻITI ESSENZJALI GĦAL AJRUDROMI**A — Karatteristiċi fiżiċi, infrastruttura u tagħmir**(1) *Żona ta' moviment*

- (a) L-ajrudromi għandu jkollhom żona apposta għat-tluġ u l-inżul tal-inġenji tal-ajru, li tissodisfa l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (i) din iż-żona għandu jkollha dimensjonijiet u karatteristiċi xierqa għall-inġenji tal-ajru maħsuba biex jużaw il-faċilità;
 - (ii) din iż-żona, fejn applikabbli, għandu jkollha dimensjonijiet xierqa għall-inġenji tal-ajru maħsuba. Dawk iż-żoni li mhumiex maħsuba għal operazzjonijiet ripetittivi jridu jkunu biss kapaci jifilhu l-inġenju tal-ajru;
 - (iii) din iż-żona għandha tkun iddisinjata b'tali mod li ma żzommx l-ilma u ma tippermettix li l-ilma qiegħed jsir riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;
 - (iv) iż-żerziew u l-bidliet fiż-żerziew ta' din iż-żona m'għandhomx johlqu riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;
 - (v) il-karatteristiċi tal-wiċċ ta' din iż-żona għat-tluġ u l-inżul għandhom ikunu xierqa għall-użu mill-inġenju tal-ajru maħsub; u
 - (vi) din iż-żona għandha tkun hielsa minn oġġetti li jistgħu johlqu riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru.
- (b) Fejn ikun hemm bosta żoni tat-tluġ u tal-inżul diżinjati, dawn għandhom ikunu tali li ma johlqux riskju mhux accettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru.
- (c) Iż-żona tat-tluġ u tal-inżul diżinjata għandha tkun imdawra b'żoni definiti. Dawn iż-żoni huma maħsuba biex iħarsu l-inġenji tal-ajru milli jtiru minn fuqhom waqt operazzjonijiet ta' tluġ jew ta' nżul, jew biex itaffu l-konsegwenzi ta' nżul li jsir qabel tibda r-runway, moviment lil hinn mill-ġnub, jew moviment lil hinn mill-limiti taż-żona tat-tluġ u tal-inżul, u għandhom jissodisfaw il-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (i) dawn iż-żoni għandu jkollhom dimensjonijiet xierqa għall-operazzjonijiet anticipati tal-inġenji tal-ajru;
 - (ii) iż-żerziew u l-bidliet fiż-żerziew ta' dawn iż-żoni m'għandhomx johlqu riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;
 - (iii) dawn iż-żoni għandhom ikunu hielsa minn oġġetti li jistgħu johlqu riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru. Dan m'għandux jipprekludi milli jkun hemm tagħmir fragli f'dawn iż-żoni, jekk ikun meħtieġ biex jassisti l-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru; u
 - (iv) kull waħda minn dawn iż-żoni għandu jkollha sahha biżżejjed biex tflah għall-ghan tagħha.
- (d) Dawk iż-żoni ta' ajrudrom, bil-madwar immedjat assoċjat tagħhom, li qegħdin sabiex jintużaw biex l-inġenju tal-ajru jiċċirkola fuq l-art jew jipparkja, għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jippermettu l-operazzjoni sikura tal-inġenju tal-ajru li mistenni juża l-faċilità partikolari taht il-kundizzjonijiet kollha li sar pjan għalihom, u għandhom jissodisfaw il-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (i) dawn iż-żoni għandhom ikunu jifilhu biżżejjed operazzjonijiet ripetittivi tal-inġenju tal-ajru maħsub, hlief iż-żoni fejn hu mistenni biss użu okkażjonali u li għandhom biss bżonn jifilhu l-inġenju tal-ajru;
 - (ii) dawn iż-żoni għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li ma żzommx l-ilma u ma tippermettix li l-ilma qiegħed isir riskju inaccettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;

- (iii) iż-żerżieq u l-bidliet fiż-żerżieq ta' dawn iż-żoni m'għandhomx johlqu riskju inaċċettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;
 - (iv) il-karatteristiċi ta' wiċċ l-art għandhom ikunu xierqa għall-użu mill-inġenju tal-ajru maħsub; u
 - (v) dawn iż-żoni għandhom ikunu hielsa minn oġġetti li jistgħu johlqu riskju mhux aċċettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru. Dan m'għandux jipprekludi tagħmir għall-parkeġġ meħtieġ għal dik iż-żona f'pożizzjonijiet jew żoni speċifikament identifikati.
- (e) Infrastruttura oħra maħsuba għall-użu minn inġenji tal-ajru għandha tkun iddisinjata b'tali mod li l-użu ta' dik l-infrastruttura ma johlqux riskju mhux aċċettabbli għall-inġenji tal-ajru li qed jużawha.
 - (f) Kostruzzjonijiet, bini, tagħmir jew żoni ta' hżin għandhom ikunu f'postijiet u ddisinjati b'tali mod li ma johlqux riskju inaċċettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru.
 - (g) Għandhom jiġu pprovduti mezzi xierqa li jzommu lil persuni mhux awtorizzati, vetturi mhux awtorizzati jew annimali kbar biżżejjed li johlqu riskju inaċċettabbli għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru milli jidhlu fiż-żona tal-moviment, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet nazzjonali u internazzjonali dwar il-harsien tal-annimali.
- (2) *Separazzjoni mill-ostakli*
- (a) Sabiex jiġi protett inġenju tal-ajru riesaq lejn ajrudrom biex jinżel fih, jew għat-tluq tiegħu minn ajrudrom, għandhom jiġu stabbiliti rotot jew żoni ta' wasla u ta' tluq. Rotot jew żoni bħal dawn għandhom jipprovdu l-inġenji tal-ajru bis-separazzjoni meħtieġa mill-ostakli li jkunu qegħdin fiż-żona madwar l-ajrudrom wara li jitqiesu l-karatteristiċi fiżiċi lokali.
 - (b) Din is-separazzjoni mill-ostakli għandha tkun xierqa għall-fażi tat-titjira u t-tip ta' operazzjoni li qed titwettaq. Għandha wkoll tqis it-tagħmir li jkun qed jintuża sabiex tiġi ddeterminata l-pożizzjoni tal-inġenju tal-ajru.
- (3) *Għajjniet viżivi u mhux viżivi u tagħmir tal-ajrudrom*
- (a) L-għajjniet iridu jkunu idonei għall-ghan li maħsubin għalih, jintgħarfu u jipprovdu informazzjoni mhux ambigwa lill-utenti taht il-kundizzjonijiet operattivi kollha maħsuba.
 - (b) It-tagħmir tal-ajrudrom għandu jahdem kif maħsub taht il-kundizzjonijiet tal-operat previsti. Taht kundizzjonijiet tal-operat jew fil-każ ta' hsara, it-tagħmir tal-ajrudrom ma għandux jikkawża riskju inaċċettabbli għas-sikurezza tal-avjazzjoni.
 - (c) L-għajjniet u s-sistema tal-provvista tal-elettriku għandhom ikunu ddisinjati sabiex il-hsarat ma jirrizultawx f'li tinghata informazzjoni mhux xierqa, qarrieqa jew insuffiċjenti lill-utenti, jew li twassal għall-waqfien ta' servizz essenjali.
 - (d) Għandhom jiġu pprovduti mezzi xierqa ta' protezzjoni sabiex jiġu evitati l-hsarat jew ix-xkiel għal dawn l-għajjniet.
 - (e) Ghejun tar-radjazzjoni jew il-preżenza ta' oġġetti jiċċaqalqu jew fissi m'għandhomx ixekklu jew jolqtu hażin ir-rendiment tas-sistemi tal-komunikazzjoni, navigazzjoni u sorveljanza ajronawtika.
 - (f) Għandha ssir disponibbli informazzjoni lill-istaff rilevanti dwar l-operat u l-użu tat-tagħmir tal-ajrudrom, inklużi indikazzjonijiet ċari tal-kundizzjonijiet li jstgħu johlqu riskji inaċċettabbli għas-sikurezza tal-avjazzjoni.
- (4) *Data dwar l-ajrudromi:*
- (a) Data rilevanti għall-ajrudrom u s-servizzi disponibbli għandha tiġi stabbilita u miżmuma aġġornata.
 - (b) Id-data għandha tkun preċiża, tista' tinqara, kompluta u mhux ambigwa. Għandhom jinżammu livelli xierqa ta' integrità.
 - (c) Id-data għandha tkun disponibbli għall-utenti u l-fornituri ANS rilevanti fi żmien xieraq, bl-użu ta' metodu sikur u veloċi ta' komunikazzjoni.

B — Operazzjonijiet u ġestjoni

- (1) *L-operatur tal-ajrudrom huwa responsabbli mill-operat tal-ajrudrom. Ir-responsabbiltajiet tal-operatur tal-ajrudrom huma kif ġej:*
- (a) L-operatur tal-ajrudrom għandu jkollu, direttament jew b'kuntratt, il-mezzi neċessarji kollha biex jiżgura l-operat sikur tal-inġenju tal-ajru fl-ajrudrom. Dawn il-mezzi għandhom jinkludu, imma mhumiex limitati għal, faċilitajiet, impjegati, materjali, dokumentazzjoni tal-kompiti, responsabbiltajiet u proceduri, aċċess għal data rilevanti u ż-żamma ta' reġistri;

- (b) l-operatur tal-ajrudrom għandu jivverifika li jkun hemm konformità f'kull hin mar-rekwiżiti tat-Taqsima A jew jiehu miżuri xierqa biex itaffi r-riskji assoċjati man-non-konformità. Il-proċeduri għandhom ikunu stabbiliti u applikati sabiex l-utenti kollha jkunu konxji fil-hin ix-xieraq minn dawn il-miżuri;
- (c) l-operatur tal-ajrudrom għandu jistabbilixxi u jimplementa programm xieraq ta' ġestjoni tar-riskju għall-fawna madwar l-ajrudrom;
- (d) l-operatur tal-ajrudrom għandu jiżgura li l-movimenti tal-vetturi u l-persuni fiż-żona tal-moviment u żoni operattivi ohra jkunu kkoordinati mal-movimenti tal-inġenji tal-ajru biex jiġu evitati kollizzjonijiet u ħsarat lill-inġenji tal-ajru;
- (e) l-operatur tal-ajrudrom għandu jiżgura li jiġu stabbiliti u implimentati proċeduri li jtaffu r-riskji marbuta mal-operazzjonijiet tal-ajrudrom waqt it-thaddim tagħhom fix-xitwa, f'kundizzjonijiet tat-temp hżiena, viżibbiltà hazina jew bil-lejl, fejn applikabbli;
- (f) l-operatur tal-ajrudrom għandu jistabbilixxi arrangamenti ma' organizzazzjonijiet rilevanti ohra sabiex tiġi żgurata l-konformità kontinwa ma' dawn ir-rekwiżiti essenzjali għall-ajrudromi. Dawn l-organizzazzjonijiet jinkludu, iżda mhumiex limitati għal, operaturi tal-inġenji tal-ajru, fornituri tas-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru, fornituri ta' servizzi ta' ground handling, u organizzazzjonijiet ohra li l-attivitajiet jew il-prodotti tagħhom jista' jkollhom effett fuq is-sikurezza tal-inġenji tal-ajru;
- (g) l-operatur tal-ajrudrom, jew hu stess jew permezz ta' kuntratti ma' terzi persuni, għandu jiżgura li jeżistu u huma applikati proċeduri sabiex l-inġenji tal-ajru jinghataw fjuwil mhux ikkontaminat u bl-ispeċifikazzjoni l-korretta.
- (h) għandhom ikunu disponibbli manwali għall-manutenzjoni tat-tagħmir tal-ajrudromi, u għandhom ikunu applikabbli fil-prattika u jkopru struzzjonijiet dwar manutenzjoni u tiswija, tagħrif għas-servicing, sejbien ta' problemi u proċeduri ta' spezzjoni;
- (i) l-operatur tal-ajrudrom għandu jistabbilixxi u jimplementa pjan ta' emerġenza għall-ajrudrom, li jkopri xenarji ta' emerġenza li jistgħu jseħhu fl-ajrudrom jew fl-inħawi ta' madwaru. Il-pjan għandu jkun ikkoordinat mal-pjan ta' emerġenza għall-komunità lokali, kif mehtieg;
- (j) l-operatur tal-ajrudrom għandu jiżgura li huma pprovduti servizzi xierqa ta' salvataġġ u tifi tan-nar fl-ajrudrom. Dawn is-servizzi għandhom iwieġbu għal inċident jew aċċident b'biżżejjed urġenza u għandhom jinkludu mill-inqas tagħmir, sustanzi għat-tifi tan-nar u għadd suffiċjenti ta' persunal;
- (k) l-operatur tal-ajrudrom għandu juża biss persunal imharreġ u kkwalifikat għall-operazzjonijiet u l-manutenzjoni tal-ajrudromi, u għandu jimplementa u jmantni programmi ta' tahrig u ta' verifika li jiżguraw il-kompetenza kontinwata tal-persunal rilevanti kollu;
- (l) l-operatur tal-ajrudrom għandu jiżgura li kull persuna li għandha l-permess ikollha aċċess mingħajr skorta fiż-żona tal-moviment jew żoni operattivi ohra tkun imharrġa kif xieraq u kkwalifikata għal dan it-tp ta' aċċess;
- (m) il-persunal tas-salvataġġ u tat-tifi tan-nar għandu jkun imharreġ kif xieraq u kkwalifikat biex jopera fl-ambjent tal-ajrudrom. L-operatur tal-ajrudrom għandu jimplementa u jmantni programmi ta' tahrig u ta' verifika sabiex tiġi żgurata l-kompetenza kontinwata ta' dan il-persunal; u
- (n) il-persunal kollu tas-salvataġġ u tat-tifi tan-nar li jkun potenzjalment mehtieg li jaġixxi f'emerġenzi tal-avjazzjoni għandu jagħti perjodikament prova ta' qagħda medika xierqa biex iwettaq il-funzjonijiet tiegħu b'mod sodisfaċenti, filwaqt li jitqies it-tip ta' attività. F'dan il-kuntest, il-qagħda medika, li tinkludi sew l-aspett fiżiku sew l-aspett mentali, tfisser li dak li jkun ma jkunx ibati minn ebda marda jew diżabilità li tista' tinkapaċita lil dan il-persunal milli:
- (i) iwettaq il-kompiti mehtieġa biex jopera fl-emerġenzi tal-avjazzjoni;
- (ii) iwettaq id-dmirijiet assenjati lilu fi kwalunkwe hin; jew
- (iii) jipperċepixxi b'mod xieraq l-ambjent tiegħu.
- (2) *Sistemi ta' ġestjoni*
- (a) L-operatur tal-ajrudrom għandu jimplementa u jzomm sistema ta' ġestjoni sabiex jiżgura l-konformità ma' dawn ir-rekwiżiti essenzjali għal ajrudromi, u jimmira għal titjib kontinwu u proattiv tas-sikurezza. Is-sistema ta' ġestjoni għandha tinkludi strutturi organizzattivi, kontabbiltà, responsabbiltajiet, politiki u proċeduri.

- (b) Is-sistema ta' ġestjoni għandha tinkludi programm ta' prevenzjoni ta' incidenti u aċċidenti, inklużi skema ta' rappurtar u analiżi tal-okkorrenzi. L-analiżi għandha tinvolvi l-partijiet elenkati fil-punt 1(f) fuq, kif xieraq.
- (c) L-operatur tal-ajrudrom għandu jiżviluppa manwal tal-ajrudrom u jopera skont dan il-manwal. Dan il-manwal għandu jkun fih l-istruzzjonijiet, l-informazzjoni u l-proċeduri kollha meħtieġa għall-ajrudrom, għas-sistema ta' ġestjoni u għall-persunal tal-operazzjonijiet biex iwettaq dmirijietu.

C — L-inħawi madwar l-ajrudrom

- (1) L-ispazju tal-ajru madwar iż-żoni ta' moviment tal-ajrudromi għandhom ikunu protetti mill-ostakli sabiex ikunu jistgħu jseħhu l-operazzjonijiet maħsuba tal-inġenji tal-ajru fl-ajrudromi mingħajr ma jinholoq riskju inaċċettabbli kkawżat mill-iżvilupp ta' ostakli madwar l-ajrudromi. Għandhom għalhekk jiġu żviluppanti, implimentati u mmonitorjati kontinwament uċuħ li jimmonitorjaw l-ostakli sabiex tiġi indentifikata kwalunkwe penetrazzjoni infrangenti.
 - (a) Kwalunkwe infrazzjoni ta' dawn l-uċuħ tkun teħtieġ valutazzjoni li tidentifika jekk oġġett huwiex qed johloq riskju inaċċettabbli. Kwalunkwe oġġett li jippreżenta riskju inaċċettabbli għandu jitneħħa jew jew tittiehed azzjoni ta' mitigazzjoni biex tippoteġi l-inġenji tal-ajru li qed jużaw l-ajrudrom.
 - (b) Kwalunkwe minn dawn l-ostakli li jkun fadal għandhom jiġi ppubblikati u, skont il-ħtieġa, għandhom jiġu mmarkati u, fejn meħtieġ, jiġu maġmula vizibbli permezz ta' dwal.
- (2) Perikli marbuta ma' attivitajiet tal-bniedem u l-użu tal-art, bħal, iżda mhux esklussivament, dawk elenkati fil-lista li ġejja, għandhom jiġu mmonitorjati u kkontrollati. Ir-riskju kkawżat minnhom għandu jiġi vvalutat u mtaffi kif xieraq:
 - (a) kull żvilupp jew bidla fl-użu tal-art fiż-żona tal-ajrudrom;
 - (b) il-possibbiltà ta' turbolenza ikkaġunata minn ostaklu;
 - (c) l-użu ta' dwal perikolużi, li jhawdu jew li jqarrqu;
 - (d) it-tgħammix ikkawżat minn uċuħ kbar u li jirriflettu ħafna;
 - (e) il-holqien ta' żoni li għandhom mnejn jinkoraġġixxu attivitajiet ta' annimali selvaġġi fil-madwar taz-żoni ta' moviment tal-ajrudrom;
 - (f) għejun ta' radazzjoni mhux vizibbli jew il-preżenza ta' oġġetti jiċċaqalqu jew fissi jistgħu jxekklu jew jolqtu hażin ir-rendiment tas-sistemi tal-komunikazzjoni, navigazzjoni u sorveljanza ajrunawtika.
- (3) Għandu jiġi stabbilit pjan ta' emerġenza għall-komunità lokali għal sitwazzjonijiet ta' emerġenza tal-avjazzjoni li jseħhu fiż-żona lokali tal-ajrudrom.

D — Affarijiet oħra

Hlief għal inġenji tal-ajru f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza, meta jkun ddevjati għal ajrudrom alternattiv, jew isibu ruhhom f'kundizzjonijiet oħra speċifikati f'kull każ, ajrudrom jew partijiet tiegħu m'għandhomx jintużaw minn inġenji tal-ajru li normalment mhumiex konformi mad-disinn u l-proċeduri operattivi ta' dak l-ajrudrom.

ANNEX Vb

REKWIŻITI ESSENZJALI GĦALL-ATM/ANS U GĦALL-KONTROLLURI TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU

(1) L-użu tal-ispazju tal-Ajru

- (a) Kull inġenju tal-ajru, esklużi dawk involuti fl-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 1(2)(a), f'kull fażi tat-tajran jew fiż-żona ta' moviment tal-ajrudrom, għandu jkun operat skont regoli ġenerali komuni tal-operat u kwalunkwe proċedura speċifikata applikabbli għall-użu ta' dak l-ispazju tal-ajru.
- (b) Kull inġenju tal-ajru esklużi dawk involuti fl-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 1(2)(a), għandu jkun mghammar bil-kostitwenti meħtieġa u jkun operat kif xieraq. Il-kostitwenti użati fis-sistema ATM/ANS għandhom ukoll jikkonformaw mar-rekwiżiti fil-punt 3.

(2) Servizzi

- (a) Informazzjoni u data ajrunawtika għall-utenti tal-ispazju tal-ajru għall-għanijiet tan-navigazzjoni bl-ajru
- (i) Id-data użata bhala sors ta' informazzjoni ajrunawtika għandha tkun ta' kwalità suffiċjenti, kompluta, kurrenti u pprovduta f'waqtha.
 - (ii) L-informazzjoni ajrunawtika riżultanti għandha tkun preċiża, kompluta, kurrenti, mhux ambigwa, u ta' integrità adegwata f'format xieraq għall-utenti.
 - (iii) It-tixrid ta' din l-informazzjoni ajrunawtika lill-utenti tal-ispazju tal-ajru għandu jkun f'waqtu, u jkun juża mezz ta' komunikazzjoni affidabbli u veloċi biżżejjed li jkunu protetti mill-interferenza u l-korruzzjoni.
- (b) L-informazzjoni meteoroloġika
- (i) Id-data użata bhala sors ta' informazzjoni ajrunawtika meteoroloġika għandha tkun ta' kwalità suffiċjenti, kompluta, kurrenti u pprovduta f'waqtha.
 - (ii) Sa fejn hu possibbli, l-informazzjoni ajrunawtika meteoroloġika riżultanti għandha tkun biżżejjed preċiża, kompluta, kurrenti, ta' integrità adegwata u ċara biex tilhaq il-htigijiet tal-utenti tal-ispazju tal-ajru.
 - (iii) It-tixrid ta' din l-informazzjoni ajrunawtika meteoroloġika lill-utenti tal-ispazju tal-ajru jrid ikun f'waqtu, u jkun juża mezz ta' komunikazzjoni affidabbli u veloċi biżżejjed li jkunu protetti mill-interferenza u l-korruzzjoni.
- (c) Servizzi tat-traffiku tal-ajru
- (i) Id-data użata bhala sors għall-forniment ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru għandha tkun korretta, kompluta, u kurrenti.
 - (ii) Is-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu biżżejjed preċiżi, kompluti, kurrenti, u ċari biex jilhqnu l-htigijiet ta' sikurezza tal-utenti.
 - (iii) Ghodod awtomatizzati li jipprovdu informazzjoni jew pariri lill-utenti għandhom ikunu ddisinjati, manifatturati u miżmuma b'mod xieraq sabiex jiġi żgurat li huma idonei għall-għan maħsub tagħhom.
 - (iv) Is-servizzi tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru u l-proċessi għandhom jridu jipprovdu għal separazzjoni adegwata bejn l-inġenji tal-ajru u, fejn xieraq, jagħtu protezzjoni mill-ostakli u perikli oħra li jtiru, u għandhom jiżguraw koordinazzjoni f'waqtha mal-utenti rilevanti kollha u l-volumi fil-qrib tal-ispazju tal-ajru.
 - (v) Il-komunikazzjoni bejn is-servizzi tat-traffiku tal-ajru u bejn l-unitajiet rilevanti tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu f'waqthom, ċari, korretti, mhux ambigwi, protetti mill-interferenzi u mifhuma u, fejn applikabbli, magħrufa b'mod komuni minn kull min huwa involut.
 - (vi) Għandu jkun hemm mezz disponibbli sabiex jingħarfu emerġenzi possibbli u, fejn xieraq, tinbeda azzjoni effettiva ta' tiftix u salvataġġ. Dawn il-mezzi għandhom, bhala minimu, jinkludu mekkaniżmi xierqa għat-tqajjim tal-allarm, miżuri u proċeduri ta' koordinazzjoni, mezz u persunal biex jiġi kopert b'mod effiċjenti l-qasam ta' responsabbiltà.
- (d) Servizzi ta' komunikazzjoni
- Is-servizzi tal-komunikazzjoni għandhom jiksbu u jzommu rendiment suffiċjenti, fir-rigward tad-disponibilità, kriterji għad-disponibilità, l-integrità, il-kontinwità u l-puntwalità tagħhom. Huma għandhom ikunu veloċi u protetti mill-korruzzjoni.
- (e) Servizz ta' navigazzjoni
- Servizz ta' navigazzjoni għandu jikseb u jzomm livell suffiċjenti ta' rendiment fir-rigward tal-gwida, l-ippożizzjonar u, meta pprovdut, informazzjoni dwar it-timing. Il-kriterji tar-rendiment jinkludu l-preċiżjoni, l-integrità, id-disponibilità u l-kontinwità tas-servizz.
- (f) Servizz ta' sorveljanza
- Servizzi ta' sorveljanza għandhom jiddeterminaw il-pożizzjoni rispettiva tal-inġenju tal-ajru fl-ajru u ta' inġenji tal-ajru oħra u vetturi tal-art fuq wiċċ l-ajrudrom, b'rendiment suffiċjenti, fir-rigward tal-preċiżjoni, l-integrità, il-kontinwità u l-probabbiltà tal-lokalizzazzjoni.

(g) Il-ġestjoni tal-fluss ta' traffiku tal-ajru

L-ġestjoni tattika tal-flussi tat-traffiku tal-ajru fuq livell Komunitarju għandha tuża u tagħti tagħrif li jkun biżżejjed preċiż u aġġornat dwar il-volum u n-natura tat-traffiku tal-ajru ppjanat li jaffettwa l-forniment ta-servizz, u għandha tikkoordina u tinneogzja l-bdil tar-rotot jew it-tidwim tal-flussi tat-traffiku sabiex tnaqqas ir-riskju li jkun hemm sitwazzjonijiet ta' kongestjoni fl-ajru jew fl-ajrudromi.

(h) Ġestjoni tal-ispazju tal-ajru

L-allokazzjoni ta' volumi speċifiċi ta' spazju tal-ajru għal ċertu użu għandha tiġi mmonitorjata, ikkoordinata u ppromulgata f'waqtha sabiex jitnaqqas ir-riskju ta' telf ta' separazzjoni bejn l-inġenji tal-ajru f'kull ċirkostanza.

(i) Disinn tal-ispazju tal-ajru

L-istrutturi tal-ispazju tal-ajru u l-proċeduri tat-titjiriet għandhom ikunu ddisinjati sew, sorveljati u vvalidati qabel ma jkunu mqieghda disponibbli u użati mill-inġenji tal-ajru.

(3) **Sistemi u kostitwenti**

(a) Ġenerali

Sistemi ATM/ANS u kostitwenti li jipprovdu informazzjoni relatata ma' u minn inġenju tal-ajru u fuq l-art għandhom jkunu ddisinjati, manifatturati, stallati, miżmuma u operati b'mod xieraq sabiex jiġi żgurat li huma proprji għall-ghan maħsub tagħhom.

(b) L-integrità, ir-rendiment u l-affidabbiltà tas-sistema u tal-kostitwenti

L-integrità u r-rendiment relatat mas-sikurezza tas-sistemi u l-kostitwenti, ikunux fuq l-inġenju tal-ajru, l-art jew l-ispazju, għandhom ikunu proprji għall-ghan maħsub tagħhom. Għandhom jilhqu l-livell ta' rendiment mitlub ta' rendiment operattivi għall-kundizzjonijiet operattivi prevedibbli kollha tagħhom u għall-ħajja operattiva kollha tagħhom.

(ċ) Id-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti

(i) Is-sistemi u l-kostitwenti għandhom ikunu ddisinjati biex jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' sikurezza li japplikaw.

(ii) Sistemi u kostitwenti, meqjusa kollettivament, separatament u f'relazzjoni ma' xulxin, għandhom jkunu ddisinjati b'tali mod li teżisti relazzjoni inversa bejn il-probabbiltà li hsara tista' tirriżulta f'falliment totali tas-sistema u bejn is-severità tal-effett tagħhom fuq is-servizz is-sikurezza tas-servizzi.

(iii) Sistemi u kostitwenti, meqjusa kollettivament u f'taġħqida ma' xulxin, għandhom ikunu ddisinjati billi jitqiesu l-limitazzjonijiet relatati mal-ħiliet u r-rendiment tal-bniedem.

(iv) Is-sistemi u l-kostitwenti għandhom ikunu ddisinjati b'tali mod li jitharsu minn interazzjonijiet perikolużi mhux mixtieqa ma' elementi esterni.

(v) L-informazzjoni meħtieġa għall-manifattura, l-installazzjoni, l-operazzjoni u l-manutenzjoni tas-sistemi u l-kostitwenti, kif ukoll l-informazzjoni dwar kundizzjonijiet mhux sikuri għandha tiġi pprovduta lill-persunal b'mod ċar, konsistenti u mhux ambigwu.

(d) Livell kontinwu tas-servizz

Il-livelli ta' sikurezza u r-rikonfigurazzjoni tas-sistemi u l-kostitwenti għandhom ikunu miżmuma tajjeb waqt is-servizz u waqt xi modifiki għas-servizz.

(4) **Il-kwalifiki tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru**

(a) Ġenerali

Persuna li qed titharreġ bhala kontrollur tat-traffiku tal-ajru jew bhala student kontrollur tat-traffiku tal-ajru, għandha tkun matura biżżejjed f'sens edukattiv, fiżiku u mentali biex tikseb, iżżomm u turi l-ġharfien teoriku u l-ħiliet prattiċi rilevanti.

(b) Għarfien teoriku

- (i) Kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu jikseb u jzomm livell ta' għarfien xieraq għall-funzjonijiet li jwettaq u proporzjonat għar-riskji assoċjati mat-tip tas-servizz.
- (ii) Il-kisba u ż-żamma tal-għarfien teoriku għandhom jintwerew permezz ta' valutazzjoni kontinwa waqt it-taħriġ, jew permezz ta' eżamijiet xierqa.
- (iii) Għandu jinżamm livell xieraq ta' għarfien teoriku. Il-konformità għandha tintwera permezz ta' valutazzjonijiet jew eżamijiet regolari. Il-frekwenza tal-eżamijiet għandha tkun proporzjonata mal-livell tar-riskju assoċjat mat-tip ta' servizz.

(ċ) Hila Prattika

- (i) Kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu jikseb u jzomm il-hiliet prattiċi xierqa għat-twertiq tal-funzjonijiet tiegħu. Dawn il-hiliet għandhom ikun proporzjonati għar-riskji assoċjati mat-tip ta' servizz u għandhom ikopru mill-inqas, jekk xierqa għall-funzjonijiet imwettqa, dawn li ġejjin:
 - i. proċeduri operattivi;
 - ii. aspetti speċifiċi għall-kompitu;
 - iii. sitwazzjonijiet anormali u ta' emerġenza; u
 - iv. fatturi umani.
- (ii) Kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu juri l-hila li jwettaq il-proċeduri u l-kompiti assoċjati b'livell ta' kompetenza xieraq għall-funzjonijiet imwettqa.
- (iii) Għandu jinżamm livell xieraq ta' kompetenza fil-hiliet prattiċi. Il-konformità għandha tkun verifikata permezz ta' valutazzjonijiet regolari. Il-frekwenza tal-valutazzjonijiet għandha tkun proporzjonata għall-komplessità u l-livell tar-riskju assoċjat mat-tip ta' servizz u l-kompiti mwettqa.

(d) Hila fl-ilsna

- (i) Kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu juri hila li jtkellem u jifhem l-Ingliż sa tali punt li jista' jikkomunika effettivament f'sitwazzjonijiet ta' lehen biss (telefown/radjutelefown) u wiċċ imb'wiċċ dwar suġġetti konkreti u marbuta max-xogħol, inkluż f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza.
- (ii) Fejn meħtieġ f'volum ta' spazju tal-ajru definit għall-iskop ta' forniment ta' servizz ATS, kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu wkoll ikollu l-hila jtkellem u jifhem jtkellem u jifhem l-ilsien/ilsna nazzjonali sal-punt imsemmi fuq.

(e) Mezzi ta' taħriġ sintetiċi (STD)

Meta jintuza STD għat-taħriġ prattiku dwar l-għarfien sitwazzjonali u l-fatturi umani jew biex jintwera li l-hiliet inkisbu u nżammu, għandu jkollu livell ta' rendiment li jippermetti s-simulazzjoni xierqa tal-ambjent tax-xogħol u tas-sitwazzjonijiet operattivi xierqa għat-taħriġ mogħti.

(f) Kors ta' taħriġ

- (i) It-taħriġ għandu jingħata minn kors ta' taħriġ, li jista' jinkludi taġlim teoriku u prattiku, inkluż taħriġ fuq STD, fejn applikabbli.
- (ii) Kors għandu jiġi ddefinit u approvat għal kull tip ta' taħriġ.

(g) Għalliema

- (i) It-taġlim teoriku għandu jingħata minn għalliema kkwalifikati kif xieraq. Huma għandhom:
 - i. ikollhom għarfien xieraq fil-qasam li qed jingħata t-taġlim dwaru; u

- ii. ikunu wrew il-hila li jużaw tekniki ta' taġlim xierqa.
- (ii) It-taġlim dwar il-hiliet prattiċi għandu jingħata minn għalliema kkwalifikati kif xieraq, li jkollhom il-kwalifiki li ġejjin:
- i. jilhq u l-għarfen teoriku u r-reqwiziti tal-esperjenza x-xierqa biex ikun jista' jingħata t-taġlim;
 - ii. ikunu wrew il-hila li jgħallmu u jużaw tekniki ta' taġlim xierqa;
 - iii. ikunu pprattikaw tekniki ta' taġlim f'dawk li proċeduri li dwarhom ikun se jingħata t-taġlim; u
 - iv. jaġhmlu korsijiet ta' aġġornament regolari sabiex jiġi żgurat li l-kompetenzi istruttivi taġhom jinżammu.
- (iii) Barra minn hekk, l-għalliema tal-hiliet prattiċi għandhom jkunu intitolati jew inkella kienu intitolati li jaġixxu bhala kontrolluri tat-traffiku tal-ajru.
- (h) Assessuri
- (i) Il-persuni responsabbli għall-valutazzjoni tal-hila tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru għandu:
- i. ikun wera il-hila li jivvaluta l-prestazzjoni ta', u jwettaq testijiet u verifiki fuq il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru; u
 - ii. jirċievi korsijiet ta' aġġornament regolari sabiex jiġi żgurat li l-kompetenzi tal-valutazzjoni tiegħu jinżammu.
- (ii) L-assessuri tal-hiliet prattiċi għandhom jkunu intitolati jew inkella kienu intitolati li jaġixxu bhala kontrolluri tat-traffiku tal-ajru f'dawk l-oqsma li fihom issir l-evalwazzjoni.
- (i) Il-kundizzjoni medika ta' kontrollur tat-traffiku tal-ajru
- (i) Kriterji mediċi
- i. Kull kontrollur tat-traffiku tal-ajru għandu perjodikament jagħti prova tal-qagħda medika tiegħu li tkun xierqa biex iwettaq il-funzjonijiet tiegħu b'mod sodisfaċenti. Il-konformità għandha tintwera permezz ta' valutazzjoni xierqa li tqis it-tnaqqis mentali u fiżiku possibbli minhabba ż-żmien.
 - ii. Il-wiri tal-qagħda medika, li tinkludi sew l-aspett fiżiku sew l-aspett mentali, tfisser prova tal-assenza ta' kwalunkwe marda jew diżabilità, li tista' żżomm lill-persuna li qed tipprova servizz ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru (ATC) milli:
 - jwettaq kif xieraq il-kompiti meħtieġa biex jiġi pprovdut servizz ta' ATC;
 - jwettaq id-dmirijiet assenjati lilu fi kwalunkwe ħin; jew
 - jipperċepixxi b'mod xieraq l-ambjent tiegħu/tagħha.
- (ii) Meta l-qagħda medika xierqa ma tkunx tista' tintwera għal kollox, jistgħu jiġu implimentati mizuri ta' mitigazzjoni li jipprovdu sikurezza ekwivalenti.
- (5) **Fornituri tas-servizzi u organizzazzjonijiet tat-taħriġ**
- (a) Il-forniment tas-servizz m'għandux isir jekk ma jintlaħqux dawn il-kundizzjonijiet:
- (i) Il-fornitur tas-servizz għandu jkollu, direttament jew b'kuntratt, il-mezzi necessarji għall-iskala u l-ambitu tas-servizz. Dawn il-mezzi jinkludu, iżda mhumiex limitati għal, dawn li ġejjin: sistemi, faċilitajiet, inkluża l-provvista tal-elettriku, l-istruttura tal-ġestjoni, il-persunal, it-tagħmir u l-manutenzjoni tiegħu, dokumentazzjoni tal-kompiti, responsabbiltajiet u proċeduri, aċċess għal data rilevanti u ż-żamma ta' reġistri;

- (ii) Il-fornitur tas-servizz għandu jiżviluppa u jżomm aġġornati manwali tal-ġestjoni u tal-operazzjonijiet marbuta mal-forniment tas-servizzi tiegħu u għandu jopera skont dawn il-manwali. Dawn il-manwali jrid ikun fihom l-istruzzjonijiet, l-informazzjoni u l-proċeduri kollha meħtieġa għall-operazzjonijiet, is-sistema ta' ġestjoni u għall-persunal tal-operazzjonijiet biex iwettaq dmirijiet;
- (iii) Il-fornitur tas-servizz għandu jimplementa u jżomm sistema ta' tmexxija bbażata fuq ir-riskju sabiex tiġi żgurata l-konformità mar-rekwiżiti essenzjali f'dan l-Anness u timmira għal titjib proattiv kontinwu ta' din is-sistema;
- (iv) Il-fornitur tas-servizz għandu juża biss persunal kwalifikat u mħarreg kif xieraq u jimplementa u jmantni programmi ta' taħriġ u verifika għall-persunal;
- (v) Il-fornitur tas-servizz għandu jstabbilixxi konnessjonijiet formali mal-kontributori l-oħra kollha għall-forniment tas-servizz sabiex tiġi żgurata l-konformità ma' dawn ir-rekwiżiti essenzjali;
- (vi) Il-fornitur tas-servizz għandu jstabbilixxi u jimplementa pjan ta' kontinġenza li jkopri sitwazzjonijiet anormali u ta' emerġenza li jistgħu jseħhu f'relazzjoni mas-servizzi tiegħu;
- (vii) Il-fornitur tas-servizz għandu jstabbilixxi u jmantni programm ta' prevenzjoni u sikurezza mill-aċċidenti u l-inċidenti, inkluż programm ta' rappurtar u analiżi tal-okkorrenzi, li għandu jintuża mis-sistema tal-ġestjoni sabiex tikkontribwixxi għall-għan tat-titjib kontinwu tas-sikurezza; kif ukoll
- (viii) Il-fornitur tas-servizz għandu jagħmel arrangamenti biex jivverifika li r-rekwiżiti tal-prestazzjoni tas-sikurezza ta' kwalunkwe sistema u kostitwent li jopera jintlaħqu f'kull hin.
- (b) Il-forniment tas-servizz ATC m'għandux isir jekk ma jintlaħqux dawn il-kundizzjonijiet:
- (i) Il-prevenzjoni tal-ghejja tal-persunal li jipprovdi servizz ATC għandha tkun ġestita permezz ta' sistema ta' roster. Sistema bħal din trid tindirizza l-perjodi ta' xogħol, il-hinijiet tax-xogħol u perjodi adattati tal-mistrieħ. Limitazzjonijiet stabbiliti fi hdan is-sistema ta' roster għandhom iqisu fatturi rilevanti li jwasslu għall-ghejja bħal, b'mod partikolari, nuqqas ta' rqaq, tharbit taċ-ċikli ċirkadżani, sigħat bil-lejl, hin kumulattiv tal-ħidma għal perjodi ta' żmien partikolari u anki t-tqassim bejn il-persunal tal-kompiti allokati;
- (ii) Il-prevenzjoni tal-istress tal-persunal li jipprovdi servizz ATC għandha tkun ġestita permezz ta' programmi ta' edukazzjoni u prevenzjoni;
- (iii) Il-fornitur tas-servizz ATC għandu jkollu stabbiliti proċeduri li jivverifikaw jekk ikunx imxekkel il-gudizzju konjittiv jew jekk ma tkunx xierqa l-qagħda medika tal-persunal li jipprovdi servizzi ATC;
- (iv) Il-fornitur tas-servizz ATC għandu jqis limitazzjonijiet operattivi u tekniċi kif ukoll prinċipji tal-fattur uman fl-ippjanar u l-operazzjonijiet tiegħu.
- (ċ) Il-forniment tas-servizzi Communication, Navigation and/or Surveillance (S) m'għandux isir hlief jekk jintlaħqu dawn il-kundizzjonijiet:
- Il-fornitur tas-servizz għandu jżomm infurmati lill-utenti tal-ispazju tal-ajru u l-unitajiet ATS rilevanti dwar l-istatus operattiv (u l-bidliet fih) tas-servizzi tagħhom ipprovduti għal għanijiet ATS.
- (d) Organizzazzjonijiet tat-taħriġ
- Organizzazzjoni tat-taħriġ li tipprovdi t-taħriġ għall-persunal li jipprovdi servizz ATC għandha tilhaq ir-rekwiżiti li ġejjin:
- i ikollha l-mezzi kollha neċessarji għall-ambitu tar-responsabbiltajiet assoċjati mal-attività tagħhom. Dawn il-mezzi jinkludu, iżda mhumiex limitati għal dawn li ġejjin: faċilitajiet, impjegati, tagħmir, metodoloġija, dokumentazzjoni tal-kompiti, responsabbiltajiet u proċeduri, aċċess għal *data* rilevanti u ż-żamma ta' registri;
- ii timplementa u jżomm sistema ta' ġestjoni relatata mas-sikurezza u l-istandard tat-taħriġ, u timmira għal titjib kontinwu ta' din is-sistema; kif ukoll
- iii tistabbilixxi arrangamenti ma' organizzazzjonijiet rilevanti oħra, kif neċessarju, sabiex tiġi żgurata l-konformità ma' dawn ir-rekwiżiti essenzjali."